

(34)

DON LACHE

MONOLOG

I. A. Bassarabescu.

Don Lache.

Monolog.

6113/1

(Vorbește cu un personaj închisuit.)

A, Domnule Petrescu, poftim, bine-ai venit!

(Înțept) Credeai că sunt la țară, firește, negreșit....

Cu treburii ca tot omul, dus pentru multe dile,

Că de.... proprietarul de n' o avea 'n Aprilie

Ufaceri cu moșia..... când să le aibă dar?

La anul? Peste-o lună? Ar fi chiar în zădar!..

Asa cum chibzuișești că o să fie, hai:

Don Lache la moșie, să întorce tocma 'n Mai;

De-acumă dar, o lună de zile trai nineacă;

Musiu Petrescu 'n casă la Lache o să facă

Ce i-o plăcea o lună.... De i-o veni vîn gust

Să pue lăitarii, să jocă, să bea must,

Să cânte cocosește, să scră 'ntr'un picior

Nevesti-mi să i dică să cante 'n do major;

Și dumnedei, supusă, blajină ca o oară

Să i facă domajorul și înima să-i moare!

Nevasta mea!! Sofita!... Ne-va-stă-mea So(sughiță)făt...

Rostesc numai awântul și nu mai pot să înghit...
Ce planuri infernale de viperă înrâjbite!
Să găd ca să mă lege ca pe-o sérmară vită,
Azi mi-a gătit bagajul cu multă voioșie
Și să grăbit să-mi facă vînt tocmai la moșie...
Apoi, lui Don Petrescu un dulce biletel:
« Ursu plecat moșie... Te aștept ce soir, Mîsel!
Ca semn de siguranță, un colț de la perdea...
O lumânare-aprindă, și... perfect mergea...
Musiu Mîsu Petrescu, făcând pe pisicheru
Venea să săvârșească aicea adulteru! —
Dar eu — adică Ursu — om încercat pe vremuri,
Ștrengar în tinerete (către închipuitul Petrescu) Dar
ce-ai pătit de tremuri?
Ți-e frig în tocul verei? Si parca te grăbești...
Ja stai colea u mine... Un ceai... să te ncălzești
Pofili un ceai Don Mîsu? Un rom... un ștrasnic ceai...
(către servitore, iara și închipuită)
Un ceai lui Don Petrescu, căci are grăuță...
Dar până vie ceaiul să ţi procur eu căldură.
(Se apropie de el protector)
E cald și tremuri vargă... Ești laș și secătura!
Ce cată la mine n casă în lipsa mea de-aici?
Ai? Ai, Musiu Petrescu? Faci! Nu răspundi?
Decă, plix!

(Trage-o palmă în aer)

(Stă în față lui Petrescu provacător)

Crede-ai că ai aface c'un bieț îmbrobodit!

Te plâng, dragă Misuca, te plâng: te-ai păcălit...

Că Lache n'a fost altul, băete n'vremea lui

Mai crăi, mai ai succese la dame, mai hai-hui...

Te uită? Mi-e alb tot parul; ce crezi că la albi?

Craicul, Misulica; el mă îmbătrânit....

El mi-a fost hrana vieței, a verea, existența

Să ați dărui atâtă m'aleg: ai experiența!

Carosc din speriență ori-ce înșelătorie:

Te faci că-i spui nevestii că pleci azi la moșie;

Îar ea, în schimb se face că nu vrea să te lase;

Tu, ca să prinzi mai bine, te faci și mai Tânase;

La urmă se învoește... și - ce e mai ciudat -

Ea singură ū - aduce aminte de plecat.

«Lăchită, nu pleci dragă? Să nu n'oprez pe drum!

Să-o dată singurică, să te mai ūz acum:

Dă fuga, ia hărție bleu-păle și parfumată,

Îi scrie lui Don Misu, aprinde lampa îndată;

Perdeaua într-o parte ușor stă ridicată.

E seara c'asteaptă Domna! Dece crima'i consumată

(Oftând)

O, căte dădea în viață n'am făptuit eu, Lache!

N'am păr în cap! Să acumă uî tu, un mustunache

Că să răsbură prin corme un cărd de încornorâz;

Să n'ai visat o clipă că ai putea să poți?...

(Apăsat)

Mihu începător la Lache încercătu! /
Ce sfetnic rău îti fuse, drăguță, recurătu.

(Spre odaia închipuită a nevestii)

Sofio... Sofiico... acum și rândul tău

Să încep năvălu cu Domnul, că-i oră și nătărău...

(Alintând)

Si-așteaptă mititelul de mult...

Musiu Petrescu!

— Petrescu parică îi zice, sau fie și Georgescu —
Fii cavaler la dracu și adu măna în coa.
(Întinde măna; apoi o smulge repede și începe să
cure palme și ghiontu în aer.)

Na craiuile, na curte..... na adulter! na... na...
(Ilduce învărtindul de păr până la oferea străină
fund; acolo îl ridică sus tot de păr, ca pe un
cățel și lăzvădă afară.)

Concupător de inimi și spărgător de case.

(Se întorce spre public, salutându și mâinile de păr.)

Il plâng.... Sărmănuil Mihu, în ce bucluc întrăse...
(Se oprește în fața publicului zîmbind.)

Hm! Dumneaz-vastră, sigur, mă credeti înșurdat...

O nu.... Acest Petrescu e doar împrovizat. —

De vreau să arăt că toate crailecurile mele

De-acum .... mi-or fi vreo dată, la timp, bune și ele,

Azi - minus parciala - sunt tocmai ca Petrescu;

Trădez când pe Ionescu, când pe Christodorescu;

Cincoară de-amărunțul acest deliciu-al vieței;
De-acela, când vre-o dată, vrün sprijin bătrânetii.
O fi să'mi iată, călândru'mi și eu, de, o soție.....
— Dă Domne abte vremuri în veci să întârzie —
Atunci să îndrăsnească Sofia, Italia
Sau junii Tică, Ică, să'mi strice căsnicia.
Să'mu depărteze mie un stoc de calaplasme
Să scă mă lase pradă la jungluri și la abine;
L'abî pune jos și carău, să se învețe minte;
L'asî facă prof, piftie, staifidă.... N'am curinte
S'arăt cam ce l'abî face pe Musiu Lache...
(Scote oscrisore și osarută)   ul!...
Sunt șapte jumătate și am un rendez-vouă!...
(Pleacă grăbit.)

I. A. Bassarabescu.

